

НАЦИОНАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА ИНКЛУЗИЈА НА РОМИ 2023 – 2025
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ – ЗДРАВСТВО

СТРАТЕШКА ЦЕЛ: Зголемен просечен животен век кај ромската заедница	ИНДИКАТОР: Просечен животен век кај Ромската заедница (во години) Појдовна основа: 10 годишна разлика во животниот век на Ромите и останатите граѓани Таргет: До 2025 година, просечниот живот кај Ромите зголемен за 3 години
--	--

КОНКРЕТНА ЦЕЛ 1: Намалување на смртноста кај доенчињата и зголемена покриеност на жените Ромки со услуги од пренатална и постнатална грижа	ИНДИКАТОР: Стапка на смртност кај доенчиња Роми Појдовна основа: Државен завод за статистика Таргет 2023-2025: Јазот на стапката на смртност помеѓу доенчињата Роми и националниот просек намален за 50%
--	---

МЕРКА: 1.Зголемување на посетите од страна на патронажните сестри и зголемен опфат на жени Ромки со пристап кон гинеколошки услуги 2.Еднаков пристап до правото на прекин на бременоста кај ромската заедница и намалување на сиромаштијата преку планирање на семејството 3.Советувалишта за унапредување на репродуктивно и сексуално здравје на жените Ромки во социјален ризик	ИНДИКАТОР: 1. Опфатеност на жени Роми со гинеколошки услуги 2. Број на отворени советуваљшта низ Република Северна Македонија
--	--

АКТИВНОСТ	НАДЛЕЖНА ИНСТИТУЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	БУЏЕТ
1.1 Обезбедување на гинеколог во ромски општини каде има недостаток од гинеколошки услуги 1.2 Пренатална грижа на мајките ромки	Министерство за здравство, Јавни здравствени установи,	2023 - 2025	Буџет од: Програма за активна здравствена заштита на мајки и деца во Република Северна Македонија (годишна програма) Програма за партиципација при користењето

1.3 Обезбедување соодветна постнатална грижа на мајките ромки 1.4 Поливалентна патронажна служба – зголемување на посетите од страна на патронажните сестри кај бремените жени ромки	Министерство за финансии, Приватни здравствени установи, Фонд за здравство,		на здравствена заштита на одделни заболувања на граѓаните и здравствена заштита на родилките и доенчињата во Република Северна Македонија (годишна програма)
2.1 Мониторинг на случаи каде што е одбиено правото на прекин на бременоста на жени Ромки	Комисија за заштита од дискриминација, Народен правобранител, Министерство за здравство	2023 - 2025	Во рамките на буџетот на Комисија за заштита од дискриминација
3.1 Отворање на советувалишта за унапредување на репродуктивно и сексуално здравје на жените ромки во социјален ризик	Министерство за здравство	2023 - 2025	Вкупно 4.500.000,00 МКД Министерство за здравство
3.2 Информирање и едукација за сексуално и репродуктивно здравје кај ромската популација, со акцент на младата ромска популација -Информирање на младите ромки за важноста на редовните гинеколошки прегледи -Поттикнување на младите ромки за редовно остварување на гинеколошки прегледи(превентивни, како и пре и постнатални прегледи) -Едукација на младите Роми за последиците и ризиците од малолетничката бременост	Министерство за здравство,	2023 - 2025	Вкупно 600.000,00 МКД Министерство за здравство
ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2023-2025			5.100.000,00 МКД

КОНКРЕТНА ЦЕЛ 2:

Подобрен пристап до интегрирани, квалитетни, превентивни и куративни здравствени услуги

ИНДИКАТОР: Стапка на морталитет кај Ромската заедница

Појдовна основа: н/а

Таргет 2023-2025 : Намалување на стапка на морталитет и морбидитет за 30%

МЕРКА: 1.Зголемување на бројот на Роми кои имаат пристап до здравствените услуги 2.Зголемен опфат и достапност на превентивната здравствена заштита 3. Имунизација на деца Роми		ИНДИКАТОР: 1. Зголемен број на услуги кон Ромската заедница 2. Намалена смртност од ризични заболувања (кардиоваскуларни и малигни заболувања) 3.Број на деца опфатени со имунизација.	
АКТИВНОСТ	НАДЛЕЖНА ИНСТИТУЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	БУЏЕТ
1.1 Анализа за запознаеноста и искористеност на здравствени услуги во ромските општини	Институт за јавно здравство, министерство за здравство, Светска здравствена организација	2024	Во рамките на Буџетот на Институт за јавно здравство
1.2 Зголемување на бројот на здравствени работници и здравствени соработници од ромската популација	Министерство за здравство, Јавни здравствени установи, Министерство за финансии, Приватни здравствени установи, Фонд за здравство	2023 - 2025	Во рамките на буџетот на Министерство за здравство, согласно со годишните планови за работа
1.3 Унапредување на пристапот до здравствена заштита на ромското население, преку вработување на концесионери во здравствени домови каде што живее ромско население, а има недостиг од матични лекари и гинеколози	Министерство за здравство, Јавни здравствени установи, Министерство за финансии, Приватни здравствени установи, Фонд за здравство,	2023 - 2025	Во рамките на буџетот на Министерство за здравство, согласно со годишните планови за работа

<p>2.1 Континуирано унапредување и проширување на здравствените медијатори</p> <ul style="list-style-type: none"> -Зголемување на бројот на вработени здравствените медијатори -Креирање на подобра комуникациска стратегија, за полесен контакт со таргет група -Проширување на дејноста на здравствените медијатори -Унапредување на методологијата за планирање на вработувања во јавниот сектор, проширувања на бројот на планирани вработувања во јавниот сектор, согласно потребите, на годишно ниво, со предвидување на буџетски средства, во рамки на 3 годишниот среднорочен стратешки план во министерството 	<p>Министерство за здравство, Јавни здравствени установи, Министерство за финансии, Приватни здравствени установи, Фонд за здравство, г</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>Вкупно 12.450.000,00 МКД Министерство за здравство</p>
<p>2.2 Намалување на појавата на заразни болести кај Роми</p> <ul style="list-style-type: none"> -Едукација на население за одржување соодветна хигиена, со цел за превенција на заразни заболувања кои се пренесуваат по фекоорален пат. -Извештај за контрола на квалитет на животна средина (квалитет на вода и воздух) во средините во кои живее ромска популација 	<p>медиуми, Институт за јавно здравје, Министерство за здравство</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>Вкупно 650.000,00 МКД Министерство за здравство</p>
<p>2.3 Запознавање на ромската популација со можностите за скрининг програмите за кардиоваскуларни болести на Република Северна Македонија</p> <ul style="list-style-type: none"> -Едукација на ромската популација и здравствените медијатори за остварување на правото на буџетски предвидените скрининг програми за кардиоваскуларни болести. 	<p>Министерство за здравство, Институт за јавно здравје, Јавни здравствени установи</p>		<p>Програма за превенција на кардиоваскуларни болести во Република Северна Македонија (годишна програма)</p>

<p>2.4 Запознавање на ромската популација со можностите за скрининг програмите за превенција на туберкулоза, како и програми за орално здравје кај деца на Република Северна Македонија</p> <p>-Едукација на ромската популација и здравствените медијатори за остварување на правото на буџетски предвидените скрининг програми за превенција на туберкулоза, како и програма за орално здравје кај деца</p>	<p>Министерство за здравство, Институт за јавно здравје, ИЈЗ, Мој Термин, Светска здравствена организација, Фонд за здравствено осигурување</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>Буџет планиран во:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Програма за превентивни мерки за спречување на туберкулоза кај населението во Република Северна Македонија (годишна програма) -Програма за систематски прегледи на ученици и студенти во Република Северна Македонија (годишна програма) -Програма за рана детекција на малигни заболувања во Република Северна Македонија (годишна програма)
<p>2.5 Запознавање на ромската популација со можностите за скрининг програмите за превенција на туберкулоза, како и програми за орално здравје кај деца на Република Северна Македонија</p> <p>-Едукација на ромската популација и здравствените медијатори за остварување на правото на буџетски предвидените скрининг програми за превенција на туберкулоза, како и програма за орално здравје кај деца</p>	<p>Институт за јавно здравје, Министерство за здравство</p>	<p>2023 - 2025</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Програма за здравствена заштита на лица со болести на зависности во Република Северна Македонија (годишна програма) -Програма за здравствена заштита на лица со душевни растројства во Република Северна Македонија (годишна програма)
<p>3.1 Зголемување на опфатот на деца Роми со имунизација</p> <p>-Активност на патронажна служба за едукација од важноста и неопходноста на редовната имунизација на децата</p> <p>-Активирање на граѓанскиот сектор во подигање на свесноста за важноста на редовната имунизација.</p> <p>-Воспоставување на систем на мапирање на терен на случаи кои не се опфатени со процесот на имунизација</p>	<p>Јавни здравствени организации, Министерство за здравство, Институт за јавно здравје</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>Програма за задолжителна имунизација на населението во Република Северна Македонија (годишна програма)</p>
<p>3.2 Редовно собирање на податоци кои ќе бидат база во процесот на известување и следење, транспарентност и отчетност во дефинирањето на јавните политики</p> <p>-Воспоставување на систем за мониторинг и евалуација</p>	<p>Министерството за здравство, Институт за јавно здравје, Светска здравствена организација, Фонд</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>Во рамки на буџетот на Министерството за здравство</p>

	за здравствено осигурување, Мој Термин,		
ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2023-2025			13.100.000,00 МКД

КОНКРЕТНА ЦЕЛ 3: Целосно опфаќање на Ромите со задолжително здравствено осигурување		ИНДИКАТОР: Број на Роми кои имаат привремена лична карта или кои немаат документи кои се здобиле со здравствено осигурување Појдовна основа: 700 Лица неевидентирани во матичната книга за евиденција Таргет 2025: Зголемување на бројот на Роми кои оствариле правно на здравствено осигурување од 90% до 2025		
МЕРКА: 1. Зголемена опфатеност на Ромите со здравствено осигурување 2. Вклучување на Роми кои немаат никаква лична документација		ИНДИКАТОР: 1. Број на неевидентираниите кои се здобиле со здравствено осигурување		
АКТИВНОСТ	НАДЛЕЖНА ИНСТИТУЦИЈА	РОК	БУЏЕТ	
2.1 Зголемена опфатеност на Ромите со здравствено осигурување	Фонд за здравствено осигурување, Министерство за здравство	2023-2025	Во рамките на Министерство за здравство	
2.2 Надминување на проблемот во делот со здравствено осигурување кај лица кои немаат комплетна лична документација -Пронаоѓање на лицата на терен, кои немаат никаква лична документација и нивно мапирање и помош при нивна регистрација во системот	Консултирани страни: здравствени медијатори	2023-2025	Вкупно 9.000.000 МКД Програма за задолжително здравствено осигурување (Годишна буџетска програма)	

<p>-Лицата кои имаат посебна лична карта сеуште имаат проблем во користењето на здравствените услуги поради неусогласеност на системот во Фонд за здравствено осигурување со матичните броеви на лицата со посебна лична карта</p> <p>-Опфатеност на лица кои не се здравствено осигурени лица, со владината програма за задолжително здравствено осигурување на државјаните на Република Северна Македонија кои не се задолжително здравствено осигурени (годишна буџетска програма)</p>			
ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2023-2025			9.000.000,00 МКД

<p>КОНКРЕТНА ЦЕЛ 4: Унапредување на правичната застапеност на Ромите во Министерството за здравство</p>		<p>ИНДИКАТОР: Вработување на Роми/ки Појдовна основа : Вработени 3 Роми во 2021 Таргет 2023-2025: Формиран тим од 6 вработени Роми во рамки на МОН за имплементацијата на Националната стратегија за Роми 2022 - 2030</p>	
<p>МЕРКА: 1.Вработување на Роми во Министерство за здравство одговорни за имплементација на НАП за Здравство 2.Вработување на здравствени медијатори во здравствените домови</p>		<p>ИНДИКАТОР: 1.Број на вработени Роми, распределени по пол</p>	
АКТИВНОСТ	НАДЛЕЖНА ИНСТИТУЦИЈА	РОК	БУЏЕТ
<p>1.Вработување во одделение во рамки на одреден сектор во рамки на МОН 2.Систематизација на работни места на ромските здравствени медијатори</p>	<p>Министерство за образование и наука</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>МОН Вкупно 2.500.000 МКД</p>
ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2023-2025			2.500.000,00 МКД

ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНИОТ АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ЗДРАВСТВО 2023-2025	27.200.000,00 МКД
---	--------------------------

